

ezekről ismertetését megírta a *Bibliographie Moderne*-ben, s ekként a külföldi érdeklődőket megismertette intézményeinkkel a maguk valójában. Örömmel üdvözöljük e czeltudatosan s teljes tájékozottsággal megírt cikket, mely hivatva van a felőlünk táplált ferde nézetek tisztázását előbbre vinni s igazán óhajtjuk, bárcsak mennél több testvére követné.

—z —n.

Kumlik Emil, *Pozsony szab. kir. város közkönyvtárának czímjegyzéke*. Pozsony. 1906. A város sajátja (A katolikus irodalmi részvénytársaság könyvnyomdája). 8-r. XV., 349 l., 1 melléklet.

A pozsonyi városi közkönyvtár, melynek rendezett állománya az 1905. év végén közel 12,000 darab volt, abból a mintegy 5000 kötetre rúgó gyűjteményből fejlődött, melyet az 1898-ban feloszlott haladó körtől 1900-ban vett át a város vezetősége. Miután a haladó kör a szabadságharcz évében alakult s alig háromnegyed-évi fennállás után megszűnt polgári körnek 1861-ben nemzeti kör czimén újra feleledt egyesületnek volt a folytatása s mindig a szabadelvű eszmék s irányoknak volt egyik előharczosa, a könyvtár számos jogi, politikai s műveltségtörténeti könyvet és röpiratot tartalmaz az elmúlt század első feléből. Ez képezi egyúttal a könyvtár legrégebb anyagát. Korábbi századok nyomtatványait csak elvéve találjuk benne; az egész könyvtár modern, közművelődési gyűjtemény, mely inkább az átlagos olvasó, mint a kutató tudós igényeit van hivatva kielégíteni. Ez utóbbinak is nélkülözhetetlen azonban a posonienciák értékes, bár korántsem teljes sorozata, melyek összegyűjtése s megőrzése — igen helyesen — a könyvtár egyik főfeladatát képezi.

A könyvtár évi dotációja elég jelentékeny: a város részéről 8100 korona, az állam részéről pedig, a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége útján, 1600 és 2000 korona közt ingadozik.

A könyvtár tervszerű fejlesztésének legfőbb akadálya a helyiséghiány; míg erről gyökeres megoldással nem gondoskodnak, addig a könyvtári anyag nagyobb arányú kiegészítése sem lesz megvalósítható. Van azonban rá remény, hogy a város az állammal megállapodva, néhány éven belül kedvezően meg tudja oldani a helyiségnek úgy a könyvtárra, mint a többi múzeumi gyűjteményekre égetően aktuális kérdését.

A könyvtár szakrendezése *Kumlik Emil*, városi könyvtáros munkája s a következőkben foglalható össze.

A könyvtár tizenhat római számmal jelelt főszakra oszlik, melyek mindegyike több, kis betűvel tört alszakra oszlik. A főszakok a következők: I. Egyetemes enciklopédiák, bibliográfia és musealia, két alszakkal. II. Nyelvészet és irodalom, hét alszak-

kal (a—g). III. Bölcsészet, két alszakkal. IV. Hittudomány, egyházi és vallásügy, három alszakkal (a—c). V. Nevelés-tudomány és iskolaügy. VI. Művészet és esztétika, három alszakkal (a—c). VII. Történelem, öt alszakkal (a—d). VIII. Föld- és néprajz, öt alszakkal (a—d). IX. Természet- és orvosi tudományok. Mennyiségtan, öt alszakkal (a—c). X. Jog- és államtudomány, hét alszakkal (a—f). XI. Közgazdaság. Statisztika. Társadalmi tudományok, öt alszakkal (a—e). XII. Mező- és házi gazdaság. Műszaki iratok, négy alszakkal (a—d). XIII. Szépirodalom, öt alszakkal (a—e). XIV. Vegyesek, négy alszakkal (a—d). XV. Pozsonyi eredetű és vonatkozású iratok, négy alszakkal (a—d). S végül XVI. Folyóiratok, hírlapok, évkönyvek, az előbbi tizenöt főszaknak megfelelő ugyanennyi alosztálylyal (a—p).

Mint a főszakok ez összeállításából kitetszik, a szakok megállapítása teljesen empirikus jellegű; valamely filozófiai alapfelvétel, egységesítő, összefoglaló törekvés nem tükröződik benne, a mi pedig a tájékozódást jelentékenyen megkönnyítené. Az empiria azonban nem terjedhet odáig, hogy a szakok elnevezésére használt szavakat épen a gyakorlati használat folyamán kifejlődött jelentésükből kiforgatva alkalmazzuk, a mint ezt például *Kumlík* a szépirodalmi szakoknál teszi. Ezek elnevezése *Kumlík*-nál **magyar szépirodalom, német szépirodalom** és így tovább, a mi e szavak köznyelvi jelentése szerint magyar szépirok, német szépirok stb. munkáira értendő; *Kumlík* azonban — s itt katalógusa a kaszinók hevenyészett és szakértelem nélkül készült jegyzékei színvonalára süllyed — minden magyar, német, stb. nyelven megjelent munkát foglal össze egy-egy ily szakban, tekintet nélkül a szerző anyanyelvére. Így persze nincs mit csodálnunk azon, hogy a »szláv szépirodalom« szakába néhány gondolatjelen kívül semmi sem került.

Az egyes alszakokon belül a katalógus a szerzők betűrendjében adja a munkák rövid címét, közelebbi jelzetét. Azonkívül, könnyebb eligazodás okáért, *Kumlík* számos utaló cikkelyt is fölvet a katalógusába, hogy a többféle [szakba beosztható művekre könnyebben ráakadhasson a katalógus forgatója. Azonban ez utalásoknál tetemesebben megkönnyítette volna a katalógus használatát egy pontos név- és tárgymutató, melynek hiánya a különben gondosan megszerkesztett kötet legnagyobb fogyatkozása. *G. P.*

British Museum. *Reproductions from illuminated manuscripts. Series I, II.* London. 1907. (printed at the University Press, Oxford) Kis 4-r. 15 l. 50 tábla, 16 l. 50 tábla. Ára kötetenkint 7 sh.

George F. Warner, a British Museum kézirati osztályának őre az előttünk fekvő két kis 4-rét alakú kötetben a nagy angol